

VALSTS ROBEŽSARDZE

2008. gada 22. novembrī
Rīgā

Noteikumi Nr. 41

Valsts robežsardzes amatpersonas un darbinieka Ētikas kodekss

Izdoti saskaņā ar
Valsts pārvaldes iekārtas likuma
72. panta pirmās daļas 2. punktu

I. Vispārīgie jautājumi

1. Valsts robežsardzes amatpersonas ar speciālo dienesta pakāpi un darbinieka, ar kuru noslēgts darba līgums (turpmāk – amatpersona (darbinieks)), Ētikas kodekss (turpmāk - Ētikas kodekss) nosaka profesionālās ētikas pamatprincipus, lai sekmētu dienesta (darba) pienākumu likumīgu, godprātīgu un kvalitatīvu izpildi.

2. Ētikas kodeksa izdošanas mērķis ir sekmēt Valsts robežsardzes amatpersonu (darbinieku) dienesta (darba) attiecību kultūru, sniegt ētiskas rīcības rekomendācijas, mazināt interešu konflikta un prettiesiskas lobēšanas situāciju rašanās iespējas, kā arī vairo sabiedrības uzticību Valsts robežsardzei.

3. Amatpersona (darbinieks) savā darbībā ievēro Ētikas kodeksā noteiktos ētikas pamatprincipus. Situācijās, kuras nav minētas Ētikas kodeksā, amatpersona (darbinieks) rīkojas saskaņā ar vispārpieņemtiem ētikas pamatprincipiem.

4. Ētikas kodeksā ir uzskaitīti ētikas pamatprincipi Valsts robežsardzes kopēju mērķu sasniegšanai un amatpersonas (darbinieka) rīcībai, norādot saistošās tiesības, pienākumus un amatpersonas (darbinieka) atbildību.

5. Ētikas kodeksa prasības amatpersona (darbinieks) ievēro arī ārpus dienesta (darba) pienākumu izpildes vietas un laika. Amatpersona (darbinieks) ir personīgi atbildīga par savu rīcību.

II. Profesionālās ētikas pamatprincipi

6. Likumība un objektivitāte:

6.1. amatpersonas (darbinieka) rīcība atbilst normatīvajiem aktiem, augstāku priekšnieku likumīgiem rīkojumiem un Ētikas kodeksa normām;

6.2. amatpersona (darbinieks) izrāda tiesisko apziņu, nepieļauj prettiesiskas rīcības slēpšanu vai atbalstīšanu;

6.3. amatpersona (darbinieks) savus pienākumus pilda objektīvi un taisnīgi;

6.4. amatpersona (darbinieks), pieņemot vai sagatavojot lēmumus, ņem vērā tikai objektīvu un pārbaudītu informāciju, pamatojoties uz iegūtajiem faktiem un pierādījumiem.

7. Profesionalitāte un lojalitāte:

7.1. amatpersona (darbinieks) savus pienākumus sabiedrības interesēs pilda radoši un profesionāli, ar atbildības sajūtu, precīzi un godīgi, izmantojot labāko pieredzi un praksi;

7.2. amatpersona (darbinieks) nepārtraukti pilnveido savas profesionālās zināšanas, prasmes un iemaņas;

7.3. amatpersona (darbinieks) sadarbojas ar kolēģiem, sniedzot vai saņemot nepieciešamo palīdzību uzdevuma veikšanai;

7.4. amatpersona (darbinieks) savos izteikumos vienmēr ir lojāls pret Valsts robežsardzi, apzinoties, ka viņa rīcība jebkurā situācijā veido Valsts robežsardzes tēlu sabiedrībā;

7.5. amatpersona (darbinieks) saskarsmē ar citām personām izturas ar cieņu un iecietīgi, respektējot to tiesības un tiesiskās intereses. Amatpersonas (darbinieka) korekti citai personai izteikta prasība - pildīt likumu - nav Ētikas kodeksa pārkāpums;

7.6. amatpersona (darbinieks) pilda savus dienesta (darba) pienākumus, veicinot sabiedrības uzticēšanos Valsts robežsardzei, un atturas no darbībām, kas varētu mazināt Valsts robežsardzes autoritāti un darbības nozīmi;

7.7. amatpersona (darbinieks) neizmanto Valsts robežsardzes prestižu, lai apmierinātu savas vai citu personu intereses.

8. Konfidencialitāte un atbildīgums:

8.1. amatpersona (darbinieks) vienmēr ievēro konfidencialitāti, profesionālās darbības rezultātā zināmo informāciju neizpauž (izņemot normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā) un neizmanto savās vai citu personu interesēs;

8.2. amatpersona (darbinieks) ar plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem sadarbojas saskaņā ar normatīvajiem aktiem un Valsts robežsardzē noteikto kārtību;

8.3. konfidencialitāte ir ne tikai informācijas neizpaušana, bet arī informācijas neizmantošana savās vai citu personu interesēs;

8.4. amatpersona (darbinieks) efektīvi izmanto dienesta (darba) pienākumu izpildes laiku, uzņēmīgi un mērķtiecīgi cenšoties sasniegt labāko iespējamo rezultātu;

8.5. amatpersona (darbinieks) ir paškritisks, atzīst un labo pieļautās kļūdas.

9. Godprātība un taisnīgums:

9.1. amatpersona (darbinieks) dienesta (darba) pienākumus pilda godprātīgi, nemēģinot gūt labumu sev vai citai personai;

9.2. amatpersonas (darbinieka) savstarpējo attiecību pamatā ar kolēģiem ir cieņa, pieklājība, tolerance, godīgums, izpalīdzība, sadarbība, savstarpēja uzticēšanās, atbalsts un koleģialitāte;

9.3. amatpersona (darbinieks) nepieļauj kolēģu un citu personu pazemošanu, cinisku attieksmi, palīdz kolēģiem ar vārdiem un darbiem, attur viņus no necienīgas rīcības;

9.4. amatpersona (darbinieks) ļaunprātīgi neizmanto savu kolēģu un citu personu zināšanu trūkumu un kļūdas;

9.5. amatpersona (darbinieks) izvairās no kolēģu goda vai cieņas aizskaršanas neatkarīgi no viņu ieņemamā amata, izcelsmes, izglītības, sociālā vai mantiskā stāvokļa, rases, tautības, reliģiskās pārliecības, vecuma un dzimuma.

III. Amatpersonas (darbinieka) tiesības, pienākumi un aizliegumi

10. Amatpersonai (darbiniekam) ir tiesības:

10.1. lēmumu pieņemšanas gaitā atbilstoši ieņemamajam amatam un profesionālajai kompetencei brīvi izteikt un argumentēti aizstāvēt personisko viedokli;

10.2. uz privātās dzīves neaizskaramību;

10.3. pieprasīt citām amatpersonām (darbiniekiem) ievērot Ētikas kodeksa normas.

11. Amatpersonai (darbiniekam) ir pienākums:

11.1. ievērot ētikas pamatprincipus dienesta (darba) laikā un ārpus tā, nemazinot cieņu un uzticību valsts pārvaldei, nediskreditējot Valsts robežsardzi un nenodarot kaitējumu Iekšlietu ministrijas sistēmas iestāžu prestižam;

11.2. ievērot profesionālo etiķeti un cienīt Valsts robežsardzes reputāciju;

11.3. ievērot darba kārtības noteikumus un noteikto dienesta (darba) pienākumu izpildes laiku;

11.4. nekavējoties ziņot augstākai amatpersonai (darbiniekam) par lobēšanas gadījumiem;

11.5. publiskot (nodrošinot informācijas iestādes mājas lapā, normatīvo aktu projektu anotācijā) informāciju par lobētāju (pārstāvētās personas vārds, uzvārds vai nosaukums, juridiskā persona, ko tas pārstāv, konkrēta lēmuma sagatavošanas process, saistībā ar kuru notiek lobēšana (ja nav norādīts, tad publiskās varas subjektam jānorāda joma, uz kuru priekšlikums vērsts) un konsultācijas ar lobētājiem (konsultatīvā padome, darba grupa vai cits veids) un to veikšanas pamatojums), ar kuru ir notikušas konsultācijas vai no kuras ir saņemta informācijas, kas attiecas uz jautājumu, par ko amatpersona (darbinieks) ir bijusi atbildīga sagatavot vai pieņemt lēmumu, kā arī pēc pieprasījuma darīt zināmu priekšlikuma saturu;

11.6. publiski atklāt informāciju par savām un savu ģimenes locekļu ekonomiskajām interesēm, ja tās ir vai varētu būt saistītas ar amata pienākumu pildīšanu;

11.7. atstatīt sevi no amata pienākumu pildīšanas vai lēmuma pieņemšanas procesa situācijās, kad pieņemtais vai gatavotais lēmums var ietekmēt vai var radīt aizdomas, ka tā tiek ietekmēta:

11.7.1. savu vai savu ģimenes locekļu personiskās vai mantiskās intereses;

11.7.2. organizācijas, ar kuru amatpersona (darbinieks) ir saistīta, vai tās sponsoru mantiskās intereses;

11.8. nodrošināt, ka visiem lobētājiem, kas ir ieinteresēti konkrētā jautājuma izlemšanā, ir dotas vienlīdzīgas iespējas tikties ar lēmuma pieņēmējiem un sagatavotājiem un saņemt nepieciešamo informāciju;

11.9. izvērtēt ikvienu ielūgumu vai viesmīlības piedāvājumu, ņemot vērā to, kāds labums no šādu ielūgumu pieņemšanas ir publiskās varas subjektam kopumā un vai tas nav saistīts ar ieinteresētību panākt kādu labvēlību piedāvātājam.

12. Amatpersonai (darbiniekam) aizliegts:

12.1. neievērojot vienlīdzības principu, kādam no lobētājiem nodrošināt īpašas priekšrocības, ja vien to īpaši neparedz tiesību akts vai līgums, salīdzinot ar citām ieinteresētajām pusēm, tai skaitā vienu no lobētājiem īpaši informējot par viņu interesējošo jautājumu loku, nodrošinot piekļuvi lēmuma pieņēmējiem vai citus labumus;

12.2. pieņemt no lobētāja vai organizācijas, kas algo lobētāju, dāvanas, viesmīlības piedāvājumus vai citus labumus savām vai ģimenes locekļu vajadzībām vai arī organizācijai, ar ko viņš ir saistīts. Ar citiem labumiem tiek saprasti arī transporta, izmitināšanas, ēdināšanas pakalpojumu un dzērienu apmaksa vai jebkāda cita veida materiālie labumi;

12.3. izmantot savu dienesta stāvokli un personiskos kontaktus, lai kādam no lobētājiem nodrošinātu piekļuvi augstākstāvošām amatpersonām (darbiniekiem), kas ir atbildīgas par lobētāja interesēs esošo lēmumu pieņemšanu;

12.4. maldināt lobētāju, radot iespaidu, ka amatpersona (darbinieks) var nodrošināt viņam piekļuvi valdības locekļiem vai augstākstāvošām amatpersonām (darbiniekiem) vai arī ietekmēt viņu pieņemto lēmumu;

12.5. lūgt lobētājam vai organizācijām, kuras algo lobētāju, materiāli atbalstīt institūcijas, kurā viņš ir nodarbināts, rīkotos pasākumus vai organizāciju, ar kuru amatpersona (darbinieks) ir saistīta;

12.6. par atlīdzību vai bez tās pārstāvēt indivīdu, komersantu vai organizāciju kā lobētājam valsts vai pašvaldību institūcijā.

13. Amatpersona (darbinieks) ievēro profesionālo etiķeti:

13.1. ir uzmanīgs klausītājs;

13.2. rūpīgi pārdomā savus izteikumus;

13.3. nelieto vārdus, žestus un mājienu, kas var aizskart citu personu godu un cieņu un neatbilst lietišķajai komunikācijai;

13.4. ievēro gērbšanās kultūru, viņa ārējais izskats, formas tērps un apģērbs vienmēr ir akurāts, tīrs, sakopts un kārtīgs.

14. Valsts robežsardzes struktūrvienības priekšniekam ir pienākums:

14.1. informēt padotos par darbības mērķiem, turpmāko rīcību un attīstības perspektīvām;

14.2. sekmēt profesionālas dienesta (darba) atmosfēras veidošanos struktūrvienībā, rūpējoties par labvēlīga psiholoģiska mikroklimata uzturēšanu kolektīvā;

14.3. neatbalstīt intrigas un favorītisma izpausmes kolektīvā;

14.4. izmantot pozitīvas motivācijas līdzekļus, izsakot atzinību amatpersonai (darbiniekam) par īpaši sekmīgu dienesta (darba) pienākumu pildīšanu;

14.5. izvairīties no augstprātīga un autoritāra vadības stila;

14.6. izvairīties no situācijām, kas ētiskā ziņā rada divdomīgu vai pretrunīgu iespaidu, neatbilst vispārpieņemtiem ētikas pamatprincipiem, Ētikas kodeksam vai kaitē Valsts robežsardzes prestižam, reputācijai un tēlam kopumā;

14.7. ar savu personīgo rīcību veicināt amatpersonas (darbinieka) atbildīgu attieksmi pret dienesta (darba) pienākumiem.

IV. Darbības interešu konflikta situācijas novēršanai

15. Amatpersona (darbinieks) izvairās no situācijām, kurās varētu rasties interešu konflikts, ar savu rīcību nerada pamatu aizdomām par negodprātīgu rīcību, prettiesisku lobēšanu vai ietekmējamu stāvokli.

16. Amatpersona (darbinieks) ievēro un pilda normatīvo aktu prasības interešu konflikta nepieļaušanai un novēršanai.

17. Saņemot dāvanu vai citu labumu, vai informāciju par šādu iespējamību, amatpersona (darbinieks) noskaidro dāvanas vai cita labuma saņemšanas ierobežojumus un rīkojas saskaņā ar normatīvajiem aktiem.

18. Amatpersona (darbinieks) ir atbildīgs, ka normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā izpaustā profesionālā informācija nevienam neradīs nepamatotas priekšrocības vai salīdzinoši labvēlīgāku situāciju.

19. Izmantojot un rīkojoties ar valsts mantu, amatpersona (darbinieks) ar savu darbību (bezdarbību) negūst personisku vai mantisku labumu sev, saviem radniekiem, lobētājiem vai darījumu partneriem.

20. Komandējumu un oficiālo braucienu piešķiršanā un izmantošanā amatpersona (darbinieks) rīkojas profesionāli un objektīvi, negūstot personisku vai mantisku labumu sev, saviem radniekiem, lobētājiem vai darījumu partneriem.

21. Amatpersona (darbinieks) paredz, ka dienesta (darba) pienākumu savienošana ar cita amata pildīšanu vai citu darbu nedrīkst radīt interešu konfliktu.

22. Savā rīcībā amatpersona (darbinieks) ir politiski neitrāla.

23. Amata pilnvaru ietvaros lēmumus amatpersona (darbinieks) pieņem sabiedrības, nevis politisko spēku, lobētāju vai to sponsoru interesēs.

24. Darbojoties pretendentu vērtēšanas komisijā, amatpersona (darbinieks) nepieļauj atšķirīgu attieksmi un negodīga lēmuma pieņemšanu.

25. Rīkojoties ar valsts mantu vai piedaloties publiskajā iepirkumā, amatpersona (darbinieks) nepieļauj tāda lēmuma pieņemšanu, kas personiski vai mantiski būtu labvēlīgs amatpersonai (darbiniekam), viņas radniekiem vai darījumu partneriem.

26. Amatpersona (darbinieks) ziņo par citu amatpersonu (darbinieku) koruptīviem nodarījumiem, prettiesiskās lobēšanas gadījumiem un atrašanos interešu konflikta situācijā.

VI. Noslēguma jautājumi

27. Pieņemot dienestā (darbā) un turpmāk reizi gadā visas amatpersonas (darbiniekus) pret parakstu iepazīstina ar Ētikas kodeksu.

28. Ētikas kodekss atrodas katrā Valsts robežsardzes struktūrvienībā, kā arī ir publicēts Valsts robežsardzes mājas lapā.

29. Atzīt par spēku zaudējušiem Valsts robežsardzes 2006.gada 11.jūlija noteikumus Nr.18 „Valsts robežsardzes darbinieka Ētikas kodekss”.

Saskaņots ar Iekšlietu ministriju 2008.gada 7.novembrī.

Valsts robežsardzes priekšnieks
ģenerālis

G.Dāboliņš

Valsts robežsardzes Galvenās pārvaldes
Administratīvās pārvaldes Juridiskā dienesta
galvenā inspektore L.Grinberga
67075643; laura.grinberga@rs.gov.lv